(Difficult)

യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 3✓
(ഉത്.പത്തി+പ്രകരണമ്)/സർഗം 117✓

ശ്രീരാമ ഉവാച .

കീദൃ+ശ്യോ ഭഗവ+ന്യോഗ/ഭൂമികാഃ(സ്) സപ്ത-സി+ദ്ധിദാഃ .
സമാസേ-നേതി മേ+ ബ്രൂഹി സർവ-ത+ത്ത്വ-വിദാംവര .. 1

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
അ+ജ്ഞാന-ഭൂഃ(സ്) സപ്ത-പദാ+ ജ്ഞഭൂഃ(സ്) സപ്ത-പദൈവ ഹി .
പദാ+ന്ത-രാ+ണ്യ-സംഖ്യാനി/ ഭവ+ന്ത്യ+ന്യാ+ന്യഥൈ-തയോഃ .. 2

സ്വയത്ന-സാധക-രസാ/+ന്മഹാ-സ+ത്താ-ഭരോ+ന്നതേഃ .
ഏതേ+ പ്രതിപദം/ ബ+ദ്ധമൂലേ സംഫലതഃ(ഫ്) ഫലമ് .. 3

ത+ത്ര സപ്ത+പ്രകാരാ+ത്വ/മ+ജ്ഞാന+സ്യ ഭുവം ശ്രൃണു .
തതഃ(സ്) സപ്ത+പ്രകാരാം(ൻ) ത്വം ശ്രോ+ഷ്യസി+ ജ്ഞാന-ഭൂമികാമ് .. 4
സ്വരൂ-പാവ+സ്ഥിതിർ/മുക്തിസ്/തദ്/ഭ്രംശോ∫ഹം(ൻ)ത്വ-വേദനമ് .
ഏതത്-സം(ങ്)ക്ഷേപതഃ(ഫ്) പ്രോ+ക്തം തജ്-ജ്ഞത്വാ+ജ്ഞ+ത്വ-
ല+ക്ഷണമ് .. 5

ശുദ്ധ-സ+ന്മാ+ത്ര-സം/വി+ത്തേഃ(സ്) സ്വരൂ+പാ+ന്ന ചല+ന്തി യേ .
രാഗ+ദ്വേഷോ-ദയാ-ഭാവാ+ത്തേഷാം(ൻ) നാജ്ഞ+ത്വസം-ഭവഃ .. 6

യ+ത്സ്വരൂപ-പരി+ഭ്രംശാച്-ചേ+ത്യാർഥേ/ ചിതി-മ+ജ്ജനമ് .
ഏതസ്മാ-ദപരോ മോഹോ ന ഭൂതോ ന ഭവി+ഷ്യതി .. 7

അർഥാ-ദർഥാ+ന്തരം(ഞ്) ചി+ത്തേ യാതി മധ്യേ ഹി യാ+ സ്ഥിതിഃ .
നിരസ്ത-മനനാ യാസൗ/+ സ്വരൂപ+സ്ഥിതി-രുച്യതേ .. 8

സംശാ+ന്ത-സർവ-സംക+ല്പാ/ യാ ശിലാ+ന്ത-രിവ+ സ്ഥിതിഃ .
ജാ+ഡ്യ-നി+ദ്രാ-വിനിർ-മു+ക്താ സാ+ സ്വരൂപ+സ്ഥിതിഃ(സ്) സ്മൃതാ .. 9

അഹം(ൻ)താംശേ+ ക്ഷതേ ശാ+ന്തേ/ ഭേദേ നിഃ(സ്)സ്പ+ന്ദതാം(ങ്) ഗതേ .
അജഡായാ+ പ്രക-ചതി/ തത്/സ്വരൂപ-മിതി+ സ്ഥിതമ് .. 10

ത+ത്രാരോ-പിത-മ+ജ്ഞാനം(ൻ) ത+സ്യ ഭൂമീ-രിമാഃ(ശ്) ശ്രൃണു .
ബീജ-ജാ+ഗ്ര+ത്തഥാ ജാ+ഗ്ര+ന്മഹാ-ജാ+ഗ്രത്-തഥൈവ ച .. 11

ജാ+ഗ്രത്-സ്വപ്നസ്-തഥാ+ സ്വപ്നഃ(സ്) സ്വപ്ന-ജാ+ഗ്രത്-സുഷുപ്/തകമ് .
ഇതി സപ്ത-വിധോ മോഹഃ(ഫ്) പുനരേവ പര+സ്പരമ് .. 12

ശ്ലിഷ്ടോ ഭവ+ത്യനേ-കാ+ഖ്യഃ(ശ്) ശ്രൃണു ല+ക്ഷണ-മസ്യ ച .
പ്രഥമേ ചേതനം(യ്) യത്-സ്യാ/ദ-നാ+ഖ്യം(ൻ) നിർമലം(ഞ്) ചിതഃ .. 13

ഭവി+ഷ്യ+ച്ചി+ത്ത-ജീവാദി-നാമ-ശബ്ദാർഥ-ഭാജനമ് .
ബീജരൂപം സ്ഥിതം(ഞ്) ജാഗ്രദ്/ബീജ-ജാ+ഗ്ര+ത്ത-ദു+ച്യതേ .. 14

ഏഷാ+ ജ്ഞപ്തേർ/നവാ-വ+സ്ഥാ/+ ത്വം(ഞ്) ജാ+ഗ്രത്.സംസ്യൃതിം/ ശ്രൃണു .
നവ+പ്രസൂ-ത+സ്യ പരാ/ദയം(ഞ്) ചാഹ-മിദം മമ .. 15

ഇതി യഃ(ഫ്) പ്ര+ത്യയഃ(സ്) സ്വസ്ഥസ്/തജ്-ജാഗ്രത്/പ്രാഗ/ഭാവനാത് .
അയം സോ്ഹമിദം(ൻ) ത+ന്മ ഇതി ജ+ന്മാ+ന്തരോ/ദിതഃ .. 16

പീവരഃ(ഫ്) പ്ര+ത്യയഃ(ഫ്) പ്രോ+ക്തോ മഹാ-ജാ+ഗ്ര-ദിതി+ സ്ഫുരൻ .
അരൂഢ-മഥ വാ രൂഢം/ സർവഥാ/ ത+ന്മയാ+ത്മകമ് .. 17

യജ്-ജാ+ഗ്രതോ മനോ-രാ+ജ്യം(ഞ്) ജാഗ്രത്-സ്വപ്നഃ(സ്) സ ഉ+ച്യതേ .
ദ്വി-ച+ന്ദ്ര-ശു+ക്തികാ-രൂ+പ്യ/മൃഗ-തൃഷ്ണാദി-ഭേദതഃ .. 18

അ+ഭ്യാസാത്/പ്രാ+പ്യ ജാ+ഗ്ര+ത്ത്വം/ സ്വപ്നോ്നേക-വിധോ ഭവേത് .
അ+ല്പ-കാലം മയാ ദൃഷ്ട-മേവം(ൻ) നോ സ+ത്യ-മി+ത്യപി .. 19

നി+ദ്രാ-കാലാനു-ഭൂതേ്ർഥേ നി+ദ്രാ+ന്തേ+ പ്ര+ത്യയോ ഹി യഃ .
സ+സ്വപ്നഃ(ഖ്) കഥിതസ്/തസ്യ മഹാ-ജാഗ്രത്-സ്ഥിതേർ/ഹൃദി .. 20

ചിര-സംദർശനാ-ഭാവാ/ദ+പ്ര-ഫു+ല്ല/വൃഹ+ദ്വപുഃ .
സ്വപ്നോ ജാ+ഗ്ര+ത്തയാ രൂഢോ മഹാ-ജാഗ്രത്/പദം(ങ്) ഗതഃ .. 21

അ+ക്ഷതേ-വാ+ക്ഷതേ ദേഹേ+ സ്വപ്ന-ജാ+ഗ്ര+ന്മതം ഹി തത് .
ഷഡവ+സ്ഥാ-പരി+ത്യാഗേ ജഡാ ജീവ+സ്യ യാ+ സ്ഥിതിഃ .. 22

ഭവി+ഷ്യദ്-ദുഃഖ-ബോധാ+ഢ്യാ/ സൗ/ഷുപ്തീ സോ+ച്യതേ ഗതിഃ .
ഏതേ ത+സ്യാ-മവ+സ്ഥായാം(ൻ) തൃണ-ലോഷ്ട-ശിലാദയഃ .. 23

പദാർഥാഃ(സ്) സംസ്ഥിതാഃ(സ്) സർവേ പരമാണു+പ്രമാണിനഃ .
സപ്താ-വ+സ്ഥാ ഇതി+ പ്രോക്താ മയാ്+ജ്ഞാന+സ്യ രാഘവ .. 24

ഏകൈകാ ശത-ശാഖാ+ത്ര നാനാ-വിഭവ-രൂപിണീ .
ജാഗ്രത്-സ്വപ്ന+ശ്ചിരം രൂഢോ ജാഗൃതാ-വേവ ഗ+ച്ഛതി .. 25

നാനാ-പദാർഥ-ഭേദേന സവി-കാസം(വ്) വിജൃമ്/ഭതേ .
അ+സ്യാമ+പ്യുദരേ സ+ന്തി മഹാ-ജാ+ഗ്രദ്-ദശാ-ദൃശഃ .. 26

താസാമ+പ്യ+ന്തരേ ലോകോ മോഹാ+ന്മോഹാ+ന്തരം(വ്) വ്രജേത് .
അന്തഃ(ഫ്)പാതി-ജലാ-വർത/ ഇവ ധാവതി നൗർ/ഭ്രമമ് .. 27

കാ+ശ്ചിത്.സംസൃതയോ ദീർഘ+ സ്വപ്ന-ജാ+ഗ്ര+ത്തയാ+ സ്ഥിതാഃ .
കാ+ശ്ചിത്/പുനഃ(സ്) സ്വപ്ന-ജാ+ഗ്രജ്-ജാഗ്രത്-സ്വപ്നാസ്/തഥേ-തരാഃ .. 28

അ+ജ്ഞാന-ഭൂമി-രിതി സപ്ത-പദാ മയോ+ക്താ
നാനാ-വികാര-ജഗ-ദ+ന്തര-ഭേദഹീനാ .
അ+സ്യാഃ(സ്) സമു+ത്തരസി ചാരു-വിചാര-ണാഭിർ-
ദൃഷ്ടേ+ പ്രബോധ-വിമലേ+ സ്വയ-മാ+ത്മ-നോതി .. 29

ഇ+ത്യാർഷേ+ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ മോക്ഷോ-പായേ-ഷൂത്/
പത്തി+പ്രകരണേ അ+ജ്ഞാന-ഭൂമികാ-വർണനം(ൻ) നാമ
സപ്ത-ദശോ+ത്തര-ശത-തമഃ സർഗഃ .. 117 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
7.10.23